

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Vtrum exercitium cuiusuis virtutis vendi possit absque simonia. Punct. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

ubi tam spirituale, quam corporale prohibetur vendi, & subditur ratio; quia quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum inveniendum derelinquit: atque consecratio non provenit absque materia corporali. Ergo non potest materia vendi absque eo quod vendatur consecratio. Idem probatur ex cap. *quæstio est, cum tribus sequentibus* 13. q. 2. & ex cap. *abolenda* 13. de sepulturis: ubi cautetur, ne aliquid pro sepultura recipiatur.

Dicendum tamen est, hæc omnia, quibus spirituale consequenter annexum est, posse vendi absque simonia, modo carius non vendatur ratione consecrationis: ita indicat D. Thom. *quæst. 100. art. 4. ad 1. 2. & 3. in 4. dist. 25. q. 3. art. 3. quæstionum* 3. & ibi Paludan. & Richard. Navar. *cap. 23. num. 108. Antonin. 2. part. tit. 1. cap. 5. §. 23. Sylvest. verbo simonia q. 12. Caiet. eodem verbo reg. 1. & 3. Rodoa. 3. part. cap. 16. in princ. & cap. 17. num. 6. & seg. Suarez lib. 4. c. 14. n. 6. Archidia. cap. Baptizandis 1. q. 1. Tabien. v. baptizandis 6. num. 4. Ratio est; quia res illæ, scilicet baptismus, aqua benedicta, Ecclesia, panis, calix, agnus, & reliqua sacramentalia permanentia consecrata non amittunt suum valorem propter consecrationem, ut de se constat. Ergo vendi possunt sicut antea, & ita videmus vsu receptum.*

3. Notandum tamen est, vasa sacramentalia, ornamenta, imagines, &c. si hominibus profanis, seu ad vsu profanum vendenda essent, deberent prius confingi, ut notavit D. Thom. *supra*. Si vero ad vsu sacros, & præcipue Ecclesiasticis personis vendenda essent, integra vendi poterant, quatenus propter materiam, & operam æstimabilia sunt: ita docet expressè Valen. 2. 2. dist. 6. q. 16. p. 2. *vers. prioris generis pag. 1638.* cum Dur. in 4. dist. 25. q. 4. Sylvest. verbo *simonia q. 12.* & verbo *sepultura q. 2.* Idem dicit de loco consecrato ad sepeliendum & Soto lib. 9. de iustit. *quæst. 7. art. 1. ad 2. Navar. cap. 23. num. 108.*

Neque obstat cap. *si quis oblocerit.* Nam ut rectè explicat D. Thom. in 4. dist. 25. circa litt. Mag. loquitur non de rebus, quæ antecedunt consecrationem, & benedictionem, & ante illam æstimabilia sunt, etiam omni ordine secluso, qualia sunt superius enumerata: sed potius loquitur de illis, quæ consecrationem subsequuntur, qualia sunt vsu percipiendi redditus beneficii, quod ius ad ipsam institutionem beneficii consequitur: & tunc optime fertur: quisquis horum alterum venderet, sine quo nec alterum provenit, id est proficit, & vitiatas est, neutrum inveniendum derelinquit. At cum institutio in beneficium, & qualiter dignitas Ecclesiastica sine iure percipiendi fructus provenit, & esse non possit, neque è contra, efficiatur sanè vendito vno, & aliud necessario vendi: tam aliis rebus sacramentalibus, quæ secundum se æstimabilia sunt ante omnes spirituales, etiam si spirituale esse non possit sine materiali; quia tamen materiale esse possit sine spirituali, ideo vendito vno aliud inveniendum relinquitur. Quod autem hæc explicatio quadret textui constat: tum quia nomen consecrationis ibi sumitur pro ordinatione sacra, ut explicat Gloss. *ve. pro collatione cuiusvis dignitatis spiritualis, ut tenet Suar. lib. 4. cap. 14. num. 13.* & præterea quia ibi subditur: nam cum corporalis Ecclesia, (hoc est ius ad gubernandum corporalem Ecclesiam) aut Episcopus, aut Abbas, id est dignitas Episcopi; & Abbatibus sine rebus corporalibus, (hoc est sine subsidiis temporalibus) in nullo proficiant, (id est subsistere non possint) quisquis horum alterum vendit, sine quo neque alterum provenit, neutrum inveniendum derelinquit. Secundo responderi possumus cum Valen. *disputat. 6. quæst. 16. p. 2. vers. vlt.* vendentem vnum, sine quo alterum non provenit, id est, non valet nihil inveniendum relinquere: cum autem plura sacramentalia permanentia, quæque spirituale antecedunt, sine spirituali æstimabilia sunt, valeant, seu proveniant, efficiatur sanè illis venditis spirituale inveniendum relinqui.

4. In cap. *abolenda. cap. quæstio est, cum tribus seqq. & in cap. audiuntur de Simonia.* Dubitant Doctores, qua ratione pro sepultura fidelium pretium exigi possit?

In qua re respondeo, posse Religiosos, vel clericos, qui fuerint domini alicuius Ecclesiæ, vel Capellæ etiam consecrate vendere dominium, & proprietatem illius, quantum valuerit fundus, & expensæ quæ factæ fuerint in eis ædificandis. Et probatur, quia ibi non venditur benedictio, neque proprium ius sepulcræ, sed materia illud, ad quod alia sequuntur: ita Sylvest. *verbis simonia q. 12. vers. tertio, & Vgolin. tab. 1. cap. 44. §. 2. num. 10. Suar. lib. 4. cap. 14. num. 18. & num. 22. sine.* idem dicit de eo qui vellet onerare Ecclesiam, ne alius præter ipsum, aut eius descendentes in ea sepeliatur, posse inquam ab illo exigi pretium pro illa obligatione; quia onus illud pretio est æstimabile; & ex alia parte non est spirituale, neque spirituali annexum, sed omnino accidentarium ipse tamen patronus, & fundatur capellæ pretium nullum exigere potest, ut permittat aliquem extraneum ibi sepeliri: venderet enim vsu sepulcræ contra supradicta cap. *præcipue, cap. in Ecclesiastico, 13. quæst. 2.* Secundo dicendum est pro loco communi, & de-

stinato sepulcris fidelium pretium nullum recipiant exigi potest, quia videtur exactum pro vsu sepulcræ, quod est quoddam officium Ecclesiasticum: & ita tradit Sylvest. *supra* & verbo *sepultura q. 2.* & communiter DD. potest tamen recipi quicquid in sustentationem gratis fuerit oblatum, imo exigi quicquid consuetudine receptum sit donati, quia tunc non exigitur, ut pretium: ita Sylvest. *supra*, & Arag. 2. 2. q. 100. art. 4. *vers. in solut. ad 3. pag. 1123.* & Valen. *disput. 6. q. 16. p. 2. vers. prioris generis pag. 1638.* At hac ratione exilissimo excelsari possit: Religiosos, vel clericos petentes pro sepultura digniori loco constituta, hoc est propè altare maiorem summam pretij, quam pro sepultura in corpore Ecclesiæ; petunt inquam hoc ex consuetudine, & in sustentationem ministrorum, non in pretium maioris dignitatis: sicut qui pro Missa maiori amplius peteret, & ita debet intelligi Arag. *supra*, affirmans posse ferri pretium speciale pro iure sepeliendi digniori loco, maiori que pompa. Quod intelligitur de pretio dato in sustentationem, non de pretio rigoroso, & dato in commutationem illius excessus, & dignitatis; quia esto accidentaria sit, & non necessariò coniuncta officio sepeliendi: est tamen omnino spiritualis atque adeo non pro illa formaliter recipi pretium potest; ut rectè dixit Sylvest. *quæst. 11. Antonin. 2. part. tit. 1. cap. 5. §. 22.* & Suarez lib. 4. de simonia cap. 14. num. 22.

P V N C T V M I X.

Verum exercitium cuiusvis virtutis vendi possit absque Simonia?

S V M M A R I V M.

- 1 Pro hoc exercitio non potest pretium recipi; bene tamen stipendium sustentationis, & de eo pacifici à clericis non obligatis illud prestare.
- 2 Clericis vero obligatis si stipendium non debitum exigant, plures censet committi simoniam: probabilis est solam iniustitiam.
- 3 Exigi pecuniam ab ingredientibus Religionem pro illorum ingressu etiam in sustentationem illorum, si verus censetur esse simoniam iuris Ecclesiastici.
- 4 Probabilis est non esse, si monasterium indiget.
- 5 Proponitur quædam oblatio, & fit illi satis.
- 6 Respondetur textibus in contrarium.
- 7 Qualiter pretium dari possit pro operibus cedentibus in propriam utilitatem pretium recipiendum.
- 8 Simonia est, si ex illius datione obligetur recipiens ad hunc virtutis exercere.
- 9 Quid Sanchez sentiat in hac parte?

Loqui possumus de duplici actu virtutis. Primò de eo, qui fit in utilitatem aliorum, sicut divina officia, exequia mortuorum, orationes publicæ, &c. Secundo de actu respiciente tantum utilitatem privatam ipsius operantis. Deinde potest pretium exigi pro iis actibus, tanquam pretium ipsorum, vel tanquam stipendium ministrorum. Dicendum igitur est pro actibus in aliorum utilitatem cedentibus, quales sunt exequia mortuorum, Missæ, Officia divina, non potest pretium aliquid recipi: habetur expressè cap. *cum Ecclesiæ, cap. non satis, cap. ad Apostolicam, cap. sum de Simonia* & docent Doctores omnes cum D. Th. q. 100. art. 3. bene tamen potest pro omnibus iis officiis stipendium sustentationis recipi, & de eo pacifici: ita expressè Suar. lib. 4. c. 15. n. 5. cum Gutier. *canon. q. lib. 1. cap. 2. præcipue à n. 15.* Quæ conclusio procedit specialiter de sacerdote non obligato aliis iure officia ministrare: dignus est enim operarius mercede sua: & idem affirmant Doctores, & probat vsus de contractantibus comitantibus corpus defuncti; posse inquam pacificè de pecunia sibi danda non per modum pretij sed in stipendium, & sustentationem. Ex hac doctrina infert Valen. 2. 2. dist. 6. q. 16. p. 3. *vers. ex eodem capite.* non esse simoniacum vsu aliquorum Ecclesiæ, in quibus promittitur aliquid ministerium spirituale, ut exequia, Missæ, &c. facientibus talem elemosinam: spectatur tunc ut mortuum illud temporale, & ex illius affectu, & inclinatione datur, & promittitur spirituale, & tenet etiam D. Thom. q. 100. art. 3. ad 3. & Sylvest. verbo *simonia q. 11. vers. quartum.* Imo addunt Valen. & Sylvest. *supra*, cum Covar. lib. 1. var. cap. vlt. n. 3. idem esse dicendum, etiam si fieret statutum non dandi spirituale, nisi illis qui fecerint talem elemosinam: quamquam hoc statutum vtopotè pietatis aduersum non probet D. Thom. *supra*: generat enim scandalum, & affert se cum præsumptionem simoniz, in re tamen neque simoniacum est, neque illicitum est, si ratione illius non intendunt officia pietatis inducentia obligationem excludere.

2. Verum si loquamur de aliis clericis obligatis hæc officia divina exercere; affirmant supradicti Doctores, Suar. & Gutier.

Guic. *supra*, & Syluest. *Simonia n. 9. vers. 3.* & Selua *debe-*
nes. l. p. q. 7. n. 56. cum aliis simoniam committere, si aliquid
vltra id, quod est consuetudine receptum exigant etiam in sti-
pendium, iuxta sustentationem, iuxta *cap. ad Apostolicam de si-*
monia. & cap. vendentes. l. q. 3.

Ratio est, quia de sustentatione iam illis esse aliunde prouen-
tum. Ergo non habent titulum ratione cuius stipendium exi-
gant, atque pro ipsomet officio censetur exigere.

Hæc tamen ratio non conuincit: licet enim de sustentatione
ne sit illis prouisum sufficienter, possunt stipendium exigere
ad superabundantem, & non debitam sustentationem, sicut qui
pro eadem re duplex pretium expostularet. Quocirca non
sode probatur committi propriè simoniam, sed solum præ-
sumi: est tamen vera iniustitia, & ita tenet Lessius *lib. 2. c. 35.*
dub. 8. n. 5. sine. & n. 53. fin. & Suar. lib. 4. c. 46. n. 46. n. 9. & c.
47. n. 6. & Sotus lib. 9. q. 6. art. 1. & Tolet. lib. 5. c. 89. n. 6. &
colligitur ex Valent. disp. 6. q. 16. p. 3. quia hæc pecunia non
expostulatur, vt pretium facitiorum, & orationum, sed vt
motium, & ex cuius affectu iactantia exibetur.

3. Dubium tamen est factis commune; an ab ingredi-
entibus Religionem pro illorum receptione pecunia exigi possit
absque simonia, si exigatur in sustentationem ipsorum ingre-
dientium, non in pretium, & commutationem receptionis ad
nouitium, vel professionem?

Et quidem esse simoniam saltem ex iure Ecclesiastico tenet
Athenagoras. *l. q. 2. in princ. Vgolin. de simonia tab. 1. c. 4. S. 1.*
n. 16. fauente plures canones in *tit. de simonia præcipue cap.*
Nullus. cap. dilectus. el. 2. cap. audiuimus. cap. quoniam. & ex-
trauagans. 1. eodem tit. quæ incipit, sicut ne in vinea domini.
In omnibus enim iis decretis prohibetur ne pro ingressu Reli-
gionis aliquid quomodocumque offeratur.

4. Nihilominus tamen dicendum est cum D. Thom. *in 4.*
disp. 25. q. 3. art. 3. quæstione. 1. ad reg. Caletan. ibi. & in sum.
verbo excommunicatio. cap. 73. Antonin. *2. p. tit. 1. cap. 5. §. 18.*
Glossa in *cap. non satis. cap. quoniam de simonia*, & ibi Abbas,
Giegot. *Lop. leg. 22. tit. 7. part. 1. verbo porque lo recilian en*
la orden. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 12. num. 68. Suar. aliis re-
lati *lib. 4. cap. 17. n. 3.* Simoniam non esse exigere pecuniam
ab ingredientibus in eorum sustentationem: casu quod mona-
sterium indigeat, Syluest. *autem. verbo simonia q. 15. & Sotus*
lib. 9. q. 6. art. 2. & Valent. disp. 6. q. 17. p. 2. vers. multo vero ma-
gis pag. 1636. & Arag. q. 100. art. 3. vers. sed quid dicendum
pag. 117. addunt simoniam non esse, etiam si monasterium
opulentum sit. Ratio huius conclusionis solum est consuetu-
do recepta præcipue in monasteriis monialium, in quibus vi-
demus neminem recipi, nisi sufficientem pecuniam ad sui sus-
tentationem afferat, vel alia ratione monasterio proficua sit
imò vltra hanc summam quæ doris nomen obtinuit aliquid in
vium præexistens monialium debet erogare. Signum ergo
est hoc non esse prohibitum iure Ecclesiastico, aut si pro-
hibitum est, consuetudinem aduersum prohibitionem valuisse.

5. Dices, Religiosus media receptione in monasterium ac-
quirat ius, vt ex redditibus monasterij sustentetur, sicut & alij
Religiosi præxistentes non igitur admitti potest cum onere
solvendi propriam sustentationem: si quidem ex admisione illi
sustentatio debetur. Et confimo exemplo beneficiarj, qui
media electione, seu possessione ius acquirat, vt ex redditibus
beneficij sustentetur: quo cum non licet pacifice de danda pos-
sessione, seu electione sub conditione. Si ex patrimonio pro-
prio sustentetur, & fructus beneficij aliis clericis pauperibus
applicet, quia esset simonica talis conventio: similiter ergo
videtur esse conventio facta cum Religioso, vt secum susten-
tationem afferat, vt sic redditus monasterij aliis Religiosis, &
operibus applicentur.

Respondeo sustentationem Religiosi debitam esse ex ingre-
ssu in monasterium, sicut est debita aliis Religiosis: non tamen
est debita integre, sed lo àm pro facultate redditum monaste-
rij: quod forte ex nouo Religiosi ingressu damnatum patiaris
ex quo redditus insufficientes reddantur ad omnium congruam
sustentationem, vel ad alia onera sustentanda, ad quæ mona-
sterium obligationem habet, vel voluntatem: cum autem in-
conueniens sit Religiosis præxistentibus grauari ex recentis in-
gressu, aut viam perfectionis aliis aptioribus præcludere; ea
de causa pecunia exigitur in sustentationem nouiter ingressi.
Exempli autem de beneficio non est ad rem quæ beneficiarius
non eligatur ad beneficium, circa cuius redditus alius benefi-
ciarius integre ius habeat, damnique in propriis bonis patiaris,
sicut patiantur religiosi præxistentes ex nouiter in-
gressu. Ad id beneficij omnem pactionem, & conditionem
esse prohibitam *c. cum olim. cap. quæstum. De rerum permu-*
rat. & alii: neque consuetudo est in contrarium. At in reli-
gionis ingressu esto prohibita sic omnis pactio de alimentis
religiosi, contraria consuetudine est abrogata.

6. Ex his facile est respondere textibus in contrarium: nam
cap. Nullus. cap. dilectus. cap. non satis. cap. cum in Ecclesia.
cap. veniens. de Simonia loquuntur de exigentibus pecuniam
pro ingressu religionis, non de exigentibus pecuniam pro sus-

tentatione ipsorum ingredientium: quod constat: quia eod-
em modo loquuntur de exigentibus pecuniam pro ingressu
ac de exigentibus pecuniam pro ordinatione. In *cap. tamen*
audiuimus, videtur fieri prohibitio non solum de exigentibus
pecuniam pro ipso ingressu, sed etiam de exigentibus titulo
alio ex natura res licito. Si quidem Pontifex non solum ma-
las exactiones, sed etiam illas, quæ speciem mali habent, pro-
hibere intendit. At si rectè expendatur, vt aduertit Suar. *lib.*
4. c. 17. n. 13. videbimus non loqui cap. illud de exactione pec-
unie in sustentationem ingredientium, sed de pactionis, seu
propinas, quæ exiguntur pro singulis religiosi, imò non de hæ-
rum contributione, sed de modicis exigendi, vt constat ex
illis verbis textus difficultates ingerunt, & malitias; donec
aliquid muneris manus contingat eorum: quem modum exi-
gendi à particularibus personis intendit Pontifex ibi prohibe-
re: nam vt in materia de oblationibus punct. vii. dictum est, si-
cut non potest parochus extorquere oblationem negando Sa-
cramenta, aut alia officia diuina: ita huiusmodi propinas non
potest quilibet religiosus extorquere negando religionis in-
gressum. Secundo respondeat possunt consuetudine huius-
modi legem abrogatam esse: videmus namque præcipue in
conuentibus monialium neminem recipi, quin in ipso religio-
nis ingressu singulis personis aliquas pactionis, seu propinas
tribuat.

Caput vero *quæstionum 40. de Simonia* magis virgerè videtur:
ibi enim prohibet Pontifex monasteriis monialium, ne præ-
textu paupertatis aliquid exigant. Sed responderi Suar. *illo cap.*
17. num. 14. Lessius *dub. 12. n. 71.* hoc solum contingere, quan-
do monasterium reuera pauper non est, & nihilominus illo ti-
tulo, & colore aliquid exigitur: tamen contingere potest mona-
sterium non eessere subsidio ingredientis, ne propter illius in-
gressum a officia sibi vitia impediatur, neve aliis aptiori-
bus præcludatur ingressus.

Circa extrauag. primam *de Simonia*: vbi Urbanus Papa
prohibet sub excommunicatione ipso facto incurrenda, & Pa-
pe reseruata, ne ab iis qui religionem ingrediuntur, aliquid
exigatur directe, vel indirecte, præter id quod ingredientis
petit, & spontè, & plena liberalitate, omnique pactione
cessante, dare vel offerre voluerit. &c. Aduerto cum Syluest.
verbo *Simonia quæst. 15. & Soto lib. 9. de iust. q. 6. art. 2. ad 4.*
Nauar. cap. 27. n. 106. & Suar. 5. tom. de censur. disp. 22. sect. 5.
à num. 5. & lib. 4. de Simonia cap. 17. à n. 16. ibi non prohi-
beri receptionem pecunie in sustentationem ingredientium,
sed solum ob ingressum, & propter illum: quia hoc præsentis
decreto non intendit Urbanus nouam prohibitionem facere, sed
antiquam confirmare, sub noua pena, vt indicant illa verba
derehabilis. & à canonicis reprobatam seruat abusus. Hæc
tamen interpretatio non videtur adæquate subsistere: nam esto
in principio extrauagantis non intendat nouam prohibitionem
facere, sed antiquam confirmare, quod sanè durum est, cum
dicat non posse recipi quicquid ex pacto fuerit datum; tamen
in medio illius extrauagantis prohibet quoscumque pactus, seu
prandia, pecunias, iocalia, aut res alias etiam ad sumum Ec-
clesiasticum, aut alium prius deputata, vel deputanda, hoc est
monastica, & dona, quæ pro sacrificia valeduntur, vel aliis si-
milibus vitiis extorquentur. Quapropter dicimus in mona-
steriis præcipue monialium locum non habere ob consuetu-
dinem in contrarium præscriptam.

Tandem difficultatem ingerit *c. periculosa vnicui De statu*
regularium in 6. vbi cauetur, ne in monasteriis ordinum non
mendicantium aliquæ recipiantur de cetero in forores nisi
quor poterunt de ipsorum monasteriorum bonis, siue prouenti-
tibus absque penaria sustentari & si secus actum fuerit irritum,
decernimus. Quæ prohibitio aucta est in Concil. Trid. *sed. 25.*
cap. 3. de reformat. ad monasteria virorum, cuiuscumque ordi-
nis sine: ibi enim dicitur, ne in monasteriis virorum, aut
mulierum maior numerus recipiatur, quam qui ex propriis
redditis monasterij, vel consuetis elemosynis commode
possit sustentari.

Ad hæc respondet Lessius *cap. 39. dub. 12. sine. & Suar. lib. 4.*
de Simonia c. 17. n. 17. ea quæ in sustentationem inferuntur sub
prouentibus, & consuetis elemosynis intelligi, & eo titulo
accipi posse. Vnde concluditur neminem recipi, nisi, qui ex
prouentibus, consuetisque elemosynis, & redditibus mona-
sterij valeant sustentari.

Sed quid dicendum de operibus cedentibus in propriam vti-
litatem? Non leuis est difficultas, an pro iis pretium dari pos-
sit, & recipi absque Simonia? v. g. an possit pretio aliquem
inducere, vt recipiat baptismum, vt confiteatur, vt Sacramenta
frequentet, vt religiosus fiat?

Et quidem si pactum secludamus, hæc omnia licita sunt, &
constat ex *can. debet. 23. quæst. 4.* vbi ait August. quemlibet
debere proximum suum adducere ad Dei cultum non solum
doctrina, & disciplina, sed etiam beneficentia consolatione,
id est donis, & beneficiis & tener expressè Valent. *disp. 6. q. 7.*
pari. 3. vers. tertio sequitur pag. 1648. Deinde pro certo habend-
um est, posse tibi fieri promissionem, aut donationem sub con-
ditione

ditione expressa, si ad fidem convertaris, si sis religiosus, si Sacramenta ministras, vel frequentes, & non aliter ita expressè Suar. lib. 4. de Simon. c. 16. n. 14. Mol. tract. 2. de iustit. dist. 93. c. 1. 4. Sanch. multis allegatis lib. 1. de sponsalib. disp. 93. n. 4. Lessius lib. 2. c. 35. dub. 12. n. 67. Et probatur manifeste, ex cap. cum sit proprium. 2. de conditionib. appositis: ubi enim manu mittitur seruis, eique libertas conceditur ea conditione, & modo, ut monachus fiat, & non aliter: libertas autem pretio est estimabilis. Ergo iam conceditur aliquod pretio estimabile sub conditione monachatus. Et ratio est: quia ex vi illius donationis non imponitur donatio aliqua obligatio, sed ei datur optio, ut si velit à seruitute exire, eligat religionem, sin minus seruis maneat, sicut antea: qua etiam ratione validum censetur legatum relictum alicui sub conditione, & pacto, ut sacerdos, vel religiosus fiat, sicuti multis allegatis probat Sanch. lib. 1. de sponsalib. disp. 34. num. 15.

8. Quocirca solum in eo casu existimo Simoniam esse pretium offerre pro actu, & exercitio virtutis cedente in propriam vtilitatem: quando ex datione pretij determinaris, & obligatis ad exerecendam virtutem: ita expressè Suar. lib. 4. cap. 16. num. 17. & tenet Abbas cap. cum in Ecclesia, de Simon. n. 7. & Rodan. 3. p. c. 5. n. 23. Et in hoc casu explicandus est Text. in can. quam pio. 1. q. 2. ubi quoddam monasterium praelato carens petebat ab alio, ut sibi de Abbate prouideret: cui petitione nolebat monasterium annuere, nisi facta sibi aliqua recompensatione. Respondet tamen Bonifac. se esse anxium, & dubium non de responsione danda, sed quibus verbis danda esset, ne multum eos religiosos contritaret; ac tamen summa modestia, & prudentia eos conuincit, nullo modo talem exactiorem licere argumentum desumpto ex Apostolorum exemplo de quibus dicit nunquam prouocasse aliquem ad Dei cultum aliquo muneris interuentu. Intelligi inquam debet nunquam prouocasse aliquem ad Dei cultum, imponendo illi determinatam obligationem; relinquendo tamen in sua libertate, & optionem illi concedendo, ut si velit sui donis, Sacramenta frequentet; vel aliud spirituale faciat, sin minus dono illo temporali, careat, optime posse ab Apostolis, & sanctis Patribus fieri. Hinc sequitur illicitum esse, si pauperem alas in studio, & propter alimenta imponas illi obligationem de Sacerdotio, vel religioso statu sumendo. Erit tamen licitum obligare illum ad restitutionem expensarum, si religiosus non fuerit: quia in hoc casu nullam ei imponis propriam obligationem, sed declaras intentionem tuam limitatam esse, neque velle sustentationem illi donare, nisi sub conditione illa de statu religioso, cum enim dominus sis diuitiarum tuarum, potes sub hac, vel illa conditione donare, & non alia: ita Suar. illo cap. 16. num. 13. & Lessius cap. 35. dub. 12. n. 67.

Sanchez vero lib. 1. de sponsalib. disp. 39. n. 4. in vlt. ratione & num. 7. aliter respondet supra dicto cap. Quam pio, dicit namque licitum esse te obligare muneribus, & donis ad Dei cultum cedentem in vtilitatem tuam propriam. Secus vero, si cederet in vtilitatem donantis, vel alterius; nam pro prima obligatione nihil recipitur à donante; non igitur committere potest Simoniam: Pro secunda autem donatione, iam in se, vel in alio recipit emolumentum spirituale. Ergo est Simoniacus: & de hoc casu loquitur textus siquidem monasterio praelato carente petebantur munera, ut praelatus illi concederetur, cuius concessio in vtilitatem ipsius monasterij dantis pecuniam cedere debebat, non in vtilitatem dantis praelatum. Fator huiusmodi solutionem textui conuenire, ac proinde ex illo non probari datam pecuniam pro actu cedente in vtilitatem propriam ipsius recipientis pecuniam esse Simoniam. At quia in cap. quam pio, & cap. vlt. de Pactis, & aliis generaliter pacta prohibentur absque distinctione, & opus spirituale quod exigitur ex vi muneris cedat in vtilitatem dantis pecuniam, vel illam recipientis: ideo superior solutio data videtur subsistere. Quod autem Simonia non eueretur, ex eo quod des pecuniam Petro pro actu cedente in propriam eius vtilitatem optime probatur à Suar. illo cap. 16. à num. 18. varijs exemplis. Primò de religione emente ab aliquo eius ingressum, solum ob eius vtilitatem spirituales, in quo certe religio, etiam si nihil spirituale reciperet, committeret Simoniam. Secundò de fratre minore, natu, qui à primogenito emeret, ut religiosus fieret eo sine, ut ipse frater minor hereditate succederet sine dubio esset Simoniacus; & verè emeret rem spiritalem, licet illam non reciperet. Idem est, si dato tempore pretio obligares alium ad orandum in suam vtilitatem esto inde tibi nihil spirituale, vel temporale commodi eueneret. Ratio vero est; quia ad emptionem solum requiritur, ut res empta non sit sub dominio, & potestate ementis, sed per emptionem constituitur à vendente in eo statu, & modo, quo emens intendit. Quod optime fit, etiam si in vtilitatem vendentis cedat.

An vendi possit exercitium cuiusvis scientia abique Simonia?

S V M M A R I V M.

1. Aliqui existimant pro officio docendi Theologiam pretium dare, vel recipere Simoniam esse.
2. Contrarium est probabilius.
3. Pro licentia docendi procedente à iurisdictione temporalis pretium recipi potest.
4. Vendere gradum Magistri, & Doctoris non est Simonia.
5. Pro responsione casuum conscientia, Probabilius est pretium posse recipi.
6. Item pro munere docendi doctrinam Christianam.
7. Pro concione, & persuasione infidelium ad fidem, & fidelium ad penitentiam Simonia est pretium recipere.

1. DE sola Theologia est difficultas, an eius venditio sit Simonia? Pro cuius explanatione notandum est quinque esse functiones Theologiae. Prima deducere conclusiones ex principijs fidei, siue necessario, siue probabiliter. Secunda interpretari scripturas. Tertia dare responsa ad pacandas conscientias. Quarta docere doctrinam Christianam. Quinta concionari, seu persuadere infidelibus ad fidem, & fidelibus ad iustitiam, & maiorem firmitatem.

De primo, & secundo munere, quod est deducere conclusiones ex principijs fidei, & interpretari scripturam. Prima sententia affirmat esse Simoniam pretium pro ipsis docendis recipere: Ita Paludan. 4. dist. 25. quast. 5. num. 20. Antonia. 2. part. tit. 1. cap. 5. §. 7. notab. 6. in fine. Syluest. verb. Simonia, quast. 10. & inclinat Hostiens. in cap. quia nonnulli, de Prescriptis. Fundamentum est; quia munus Theologi, ut dicit August. 14. de Trid. cap. 1. est roborare, ac illustrare, ac credibilia facere principia fidei, & ex illis principijs illustratis, roboratis deducere conclusionem: at talis deductio non fit lum à principio naturali, sed etiam supernaturali: & proposito pro fidem diuinam procedit, & ideo maiorem certitudinem habet, quam quilibet conclusio scientifica, & ex alia parte conuenit maxime ad spirituale saluem. Ergo est inuendibile tale munus.

2. Contrariam sententiam scilicet non esse Simoniam recipere pecuniam pro officio docendi, & interpretandi scripturam (scilicet interpretationem, quae fit ex instinctu Spiritus sancti) censo probabiliorum: & docet Suar. lib. 4. de Simonia cap. 18. num. 7. & affirmat hodie esse commune, & in scholis receptam: & tenet Glossa in cap. vendentes: quast. 3. & in c. qui fundat. 1. q. 1. verbo sanitatis, & cap. de quibusdam. 37. dist. verbo magistris; Adrian. quodlib. 9. art. 1. fine. Victor. relect. de Simonia num. 6. Soto Ph. 9. de iustit. q. 5. art. 1. & quast. 6. art. 2. ad 2. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 13. n. 80. Tolet. lib. 5. sum. cap. 88. numer. 3. & 4. & habetur leg. 10. tit. 17. part. 1. & ibi Gregor. Lop. Ratio est à contrario, nam esse Theologia procedat à principijs reuelatis: non tamen ab illis, quatenus reuelata sunt, sed quatenus modificantur per principia naturalia. Deinde non ordinatur hoc munus per se ad salutem animae, sed potius ad illustrandum intellectum in hac doctrina, sicut & in alia scientia naturali. Ergo est vendibile. Adde per accidens esse; quod Theologia procedat à principijs reuelatis, & fide diuina creditis ad hoc munus docendi. Nam qui de aliquo principio fidei voluntarie dubitat, eodem modo potest docere, sicut habens fidem. Ergo per accidens se habet conueniens supernaturalis fidei ad huiusmodi officium.

3. Hinc inferitur pro licentia docendi, si procedat à iurisdictione temporalis posse pretium recipi absque Simonia: nam per cathedram datur haec licentia, & tamen si aliquis venderet cathedram, non esset Simoniacus, sed iniustus, alijs vendere suffragium in oppositione ad cathedram Theologiae esset simoniacus, quod nullus dicit; & ita docent Innocent. P. normitan. in cap. 2. de Mag. Antonin. 2. p. tit. 1. cap. 1. n. 17. Tab. verbo magister n. 10. Gregor. Lopez leg. 10. tit. 17. part. 1. Suar. cap. 18. num. 14. Lessius lib. 2. cap. 35. n. 83. Neque oblat cap. 2. & 2. de Magistris. ubi prohibetur dari hanc licentiam docendi pecunia. Quia illa prohibitio non facit actum esse Simoniacum, sed esse iniustum, & illicitum.

4. Secundo inferitur; vendere gradum Magistri, & Doctoris non esse Simoniam; ita docere videtur Antonia. 3. tit. 5. cap. 2. §. 6. & ex illo Tabiena verbo magistrum. numer. 11. expressè Suar. supra illo cap. 18. num. 16. Lessius dub. 13. num. 83. Ratio est; quia huiusmodi gradus, sunt quaedam publicae approbationes ad docendum, & consulendum, & cum aliquibus priuilegijs, & facultatibus, & commoditatibus, vel honoribus omnino temporalibus; quae omnia naturalia sunt.